

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)**

Кафедра туристичного та готельного бізнесу

Г. П. Скляр, Ю. В. Карпенко

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**щодо виконання магістерської дипломної роботи
на здобуття ступеня магістра студентами
спеціальності 242 «Туризм» ПУЕТ**

**Полтава
ПУЕТ
2016**

Автори: *Г. П. Скляр*, д. е. н., професор, завідувач кафедри туристичного та готельного бізнесу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;
Ю. В. Карпенко, к. е. н., доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

Рецензенти: *Н. О. Сагалакова*, к. е. н., доцент, доцент кафедри туризму та рекреації Київського національного торговельно-економічного університету»;
А. А. Шуканова, к. пед. н., доцент, доцент кафедри географії та краєзнавства Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

*Рекомендовано до видання, розміщення в електронній бібліотеці та використання в навчальному процесі на засіданні кафедри туристичного та готельного бізнесу ПУЕТ
04 лютого 2016 р., протокол № 5*

Скляр Г. П.

Методичні рекомендації щодо виконання магістерської дипломної роботи на здобуття ступеня магістра студентами спеціальності 242 «Туризм» ПУЕТ / Г. П. Скляр, Ю. В. Карпенко. – Полтава : ПУЕТ, 2016. – 26 с.

Відповідальні за зміст навчально-методичного видання автори, рецензенти та завідувач кафедри туристичного та готельного бізнесу *Г. П. Скляр*

Повне чи часткове відтворення, тиражування, передрук і розповсюдження цього видання без дозволу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» **ЗАБОРОНЕНО**

ЗМІСТ

Загальні положення та мета магістерської дипломної роботи	4
Вибір теми й закріплення її за студентом	5
Зобов'язання наукового керівника та відповідальність студента.....	6
Вимоги до структури та змісту магістерської дипломної роботи.....	7
Вимоги до оформлення магістерської дипломної роботи	11
Організація виконання магістерської дипломної роботи	13
Критерії оцінювання магістерської дипломної роботи.....	15
Додатки.....	17

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА МЕТА МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Магістерська дипломна робота – це самостійна кваліфікаційна робота, що поєднує теоретичну та практичну підготовку в межах нормативної та варіативної складових освітньо-професійної програми підготовки студентів за спеціальністю «Туризм», є формою контролю набутих студентом у процесі навчання умінь, знань, навичок, які необхідні для подальшої роботи.

Виконання магістерської дипломної роботи є заключним етапом навчання, що підтверджує вміння застосовувати студентами фундаментальні та прикладні знання, узагальнювати результати проходження практики на підприємствах туристичного бізнесу.

Методичні рекомендації розроблено на підставі:

Закону України «Про освіту» № 100/96-ВР від 23.03.96 р.;

Закону України «Про вищу освіту» № 21556-VII від 01.07.2014 р. (із змінами та доповненнями);

Статуту Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (Полтава, 2010);

Концепції діяльності Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (Полтава, 2010);

ДПСЯ СТП – 9-4.2.3-10-54-11 «Управління документацією системи якості Полтавського університету економіки і торгівлі»;

ДПСЯ М – 9-7.5.1-19-54-15 «Положення про дипломну роботу (проект)».

ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення»;

ДСТУ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».

Дані методичні рекомендації визначають обов'язки наукового керівника та студента, вимоги до змісту, оформлення і захисту дипломних робіт для студентів спеціальності «Туризм» на здобуття ступеня магістра.

Положення методичних рекомендацій мають враховуватися студентами, науковими керівниками та рецензентами дипломних робіт, які здійснюють перевірку відповідності, оцінюють ступінь виконання студентом поставлених завдань, надають допомогу студенту у процесі

проведення дослідження, а також головами та членами Екзаменаційних комісій (ЕК) під час атестації дипломних робіт і висновку про доцільність присвоєння студенту ступеня магістра.

Метою виконання магістерської дипломної роботи є:

- систематизація, закріплення та поглиблення теоретичних знань і практичних навичок зі спеціальних дисциплін і формування вмінь їх застосування для вирішення конкретних наукових і виробничих завдань;

- оволодіння методикою наукових досліджень;

- набуття досвіду формування власних висновків і пропозицій.

Магістерська дипломна робота має показати вміння студента:

- використовувати набуті у процесі навчання теоретичні знання і практичні навички для вирішення певної проблеми в туристичній діяльності;

- аналізувати наукові, фахові та інформаційні джерела;

- узагальнювати матеріали та застосовувати сучасну методику наукових досліджень під час вирішення визначеної проблеми;

- обґрунтовано використовувати національний і світовий досвід, статистичний та графічний матеріал з обраної теми;

- самостійно приймати оптимальні рішення із проблем управління туристичним підприємством.

ВИБІР ТЕМИ Й ЗАКРІПЛЕННЯ ЇЇ ЗА СТУДЕНТОМ

Тема магістерської дипломної роботи має бути актуальною, відповідати вимогам сучасної економіки, ринковому механізму господарювання, відображати практику діяльності підприємств різних галузей і форм власності.

Студенту надається право вибору теми магістерської дипломної роботи згідно з тематикою, підготовленою кафедрою туристичного та готельного бізнесу, яка щорічно переглядається і доповнюється. Але студент має можливість визначити самостійно тему, узгодивши її з науковим керівником, виходячи з особливостей та умов бази практики.

Під час визначення теми дослідження варто керуватися такими критеріями:

- актуальність, новизна, теоретична та практична значимість для підприємств;

- рівень теоретичного опрацювання, можливості впровадження в господарську діяльність;
- очікувана ефективність результатів;
- ступінь відповідності даної роботи профілю кафедри, основним напрямом її наукових досліджень;
- доступність інформаційної бази.

Вибір теми магістерської дипломної роботи оформляється заявою на ім'я завідувача кафедри, де зазначається назва обраної теми.

Кожному студенту наказом ректора призначається науковий керівник, як правило, з числа докторів наук, професорів, кандидатів наук та доцентів.

Для надання допомоги студенту в підготовці окремих питань роботи кафедра може призначати консультантів за рахунок обсягу педагогічного навантаження, відведеного на наукове керівництво дипломною роботою.

ЗОБОВ'ЯЗАННЯ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТУДЕНТА

Науковий керівник магістерської дипломної роботи зобов'язаний:

- надавати допомогу в підготовці календарного графіку роботи виконання диплому;
- рекомендувати необхідну навчально-методичну літературу, довідкові матеріали та інші джерела;
- надавати консультації з написання окремих розділів роботи;
- здійснювати проміжний та рубіжний контроль підготовки дипломної роботи згідно із затвердженим графіком.

Студент несе відповідальність за:

- достовірність та використання статистичного й іншого матеріалу;
- обґрунтованість висновків та пропозицій;
- дотримання чинних вимог щодо підготовки дипломних робіт;
- дотримання термінів виконання та захисту дипломних робіт, зазначених у календарному графіку.

У передбачені терміни студент має звітувати перед керівником і завідувачем кафедри про хід виконання роботи. Під час перевірки магістерської дипломної роботи студента науковий керівник повинен виявити помилки та неточності; зазначити, у чому вони полягають, і

визначити раціональні шляхи їх виправлення; уточнити або виправити нечіткі формулювання; звернути увагу на орфографічні та стилістичні помилки.

У разі невиконання плану та використання недостовірних даних науковий керівник має письмово доповісти про це завідувачу кафедри та подати відповідні пропозиції.

Завершена магістерська дипломна робота, підписана студентом, подається науковому керівнику для перевірки та підготовки відгуку.

У разі відповідності роботи чинним вимогам, науковий керівник підписує її та разом із відгуком подає завідувачу кафедри для допуску до захисту. У відгуку науковий керівник має оцінити якість виконання кожного розділу роботи, охарактеризувати наукову зрілість випускника, його працездатність, творчий потенціал.

Науковий керівник оцінює магістерську дипломну роботу записом у відгуку «Робота рекомендується до захисту в Екзаменаційній комісії» або, у разі негативної оцінки, – «Робота не рекомендується до захисту в Екзаменаційній комісії».

Завідувач кафедри, на підставі відгуку наукового керівника та зовнішньої рецензії, вирішує питання щодо допуску її до захисту, що підтверджується відповідним записом на титульній сторінці дипломної роботи. За необхідності питання щодо допуску роботи до захисту розглядається на засіданні кафедри, за обов'язкової присутності керівника. Магістерські дипломні роботи на здобуття ступеня магістра обов'язково проходять попередній захист на спеціальному засіданні кафедри.

ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Магістерська дипломна робота має бути виконаною самостійно, у ній, на основі здійснених студентом досліджень, повинні бути сформульовані та обґрунтовані певні наукові положення, сукупність яких можна класифікувати як нову ідею або теоретично-прикладне обґрунтування проблеми, що має суттєве господарське значення. Виконання магістерської дипломної роботи має засвідчити спроможність випускника генерувати й обґрунтовувати нові наукові та практичні ідеї, розраховані на певну перспективу, самостійно проводити дослідження.

До магістерської дипломної роботи висуваються такі загальні вимоги: чіткість і логічна послідовність викладання матеріалу з урахуванням відповідних методичних рекомендацій; стислість і точність формулювань; конкретність змісту результатів роботи; обґрунтування висновків.

Структура магістерської дипломної роботи – чітко регламентована послідовність розміщення її основних складових:

1. Титульна сторінка (додаток А).
2. Завдання та календарний графік виконання магістерської дипломної роботи (додаток Б).
3. Бланк оцінювання захисту магістерської дипломної роботи (додаток В).
4. Відгук наукового керівника (додаток Г).
5. Рецензія (додаток Д).
6. Анотація.
7. Зміст.
8. Вступ.
9. Розділ 1.
10. Розділ 2.
11. Розділ 3.
12. Висновки та пропозиції.
13. Перелік інформаційних джерел.
14. Додатки.

Кожний розділ дипломної роботи, а також «Вступ», «Висновки та пропозиції», «Перелік інформаційних джерел» та «Додатки» має починатися з окремого аркуша. Підрозділи в межах кожного розділу розпочинаються на тій же сторінці, на якій закінчився попередній, через подвійний інтервал.

Титульна сторінка дипломної роботи є першою сторінкою. Вона має заповнюватися згідно з формою, що подається в додатку А.

Зразок оформлення **плану магістерської дипломної роботи** наведено в додатку Е. У процесі виконання роботи можливі деякі зміни й уточнення плану, що виникли під час проведення дослідження.

Анотація має відображати інформацію, яка подана в роботі, у такій послідовності: відомості про обсяг роботи, кількість ілюстрацій, таблиць, додатків, кількість джерел за переліком посилань; мету роботи, визначення об'єкта дослідження; методи дослідження та інформаційне забезпечення; результати дослідження; рекомендації щодо вико-

ристання результатів дослідження; значущість роботи та висновки; перелік 10–15 ключових слів (словосполучень), що є найістотнішими для розкриття суті роботи, які друкуються прописними літерами в називному відмінку в рядок, через коми.

Анотація виконується двома мовами: державною (обов'язково) та іноземною (англійською, німецькою, французькою чи російською тощо за бажанням студента).

Зміст має містити найменування всіх розділів, підрозділів із зазначенням сторінок, на яких розміщується їх початок.

Вступ розкриває сутність і стан вивчення основного питання дипломної роботи, підстави та вихідні дані для розробки теми, обґрунтування необхідності вивчення питання. Основними елементами вступу є:

1) оцінка сучасного стану проблеми на основі аналізу інформаційних джерел із зазначенням практично вирішених завдань, існуючих проблем у даній галузі;

2) світові тенденції вирішення поставлених завдань;

3) актуальність теми;

4) мета дослідження (обґрунтоване уявлення про загальні результати наукового пошуку, пов'язані з об'єктом і предметом дослідження, а також із його кінцевим результатом і шляхами його досягнення);

5) основні завдання роботи;

6) об'єкт дослідження (частина об'єктивної реальності, яка на даному етапі стає предметом практичної і теоретичної діяльності дослідника);

7) предмет дослідження (елемент об'єкта дослідження, який поєднує сукупність властивостей і відношення об'єкта, опосередкованих дослідником (суб'єктом) у процесі дослідження з певною метою в конкретних умовах);

8) галузь застосування результатів дослідження.

У вступі доцільно зазначити інформацію про участь студента(-ки) в науково-дослідній роботі, у роботі студентського наукового товариства, у студентських наукових конференціях, наявність власних публікацій. Основна частина дипломної роботи, зазвичай, складається із трьох розділів, кожний із яких містить 3–4 підрозділи.

Перший розділ магістерської дипломної роботи (теоретико-методологічний) висвітлює загальнотеоретичні проблеми обраної теми.

Вони мають бути сформульовані шляхом глибокого вивчення наукової літератури із проблеми, критичного її переосмислення, узагальнення практичного господарського досвіду діяльності підприємства. Цей розділ дипломної роботи студента має містити елементи дискусії, полеміку автора та його чітко визначену позицію з даної проблеми, що характеризує рівень науково-теоретичної підготовки випускника.

Другий розділ магістерської дипломної роботи – аналітичний. Матеріали, необхідні для написання цього розділу, збираються під час *виробничої та переддипломної практик*. Зазвичай, розділ має таку структуру:

1) дослідження на макрорівні (аналіз статистичних даних, які відображають головні тенденції функціонування світового ринку суб'єктів туристичної діяльності в межах предметної області дослідження);

2) загальна характеристика бази практики або технології розробки туристичного продукту;

3) аналіз господарської діяльності підприємства або сучасного стану розвитку туристичного бізнесу з вирішення поставлених задач із метою виявлення позитивних сторін, існуючих недоліків та обґрунтування напрямів їх усунення.

У **третьому розділі** (проектному) подаються економічно обґрунтовані пропозиції щодо розв'язання існуючих проблем, усунення виявлених недоліків і залучення в господарський обіг наявних резервів, що дозволить реалізувати цілі підприємства.

Пропозиції автора обґрунтовуються з урахуванням можливостей їх практичного застосування, розраховується економічний ефект від кожної такої пропозиції.

Висновки та пропозиції мають відображати у стислому вигляді актуальність обраної теми дослідження, напрями проведеного аналізу, основні проблеми, існуючі недоліки та резерви, пропозиції автора й ефект від їх практичного впровадження.

Перелік інформаційних джерел подається відповідно до чинних стандартів. Дата видання джерел не має перевищувати 5 років (окрім чинних законів, кодексів стандартів тощо) оформлених у відповідності до стандартів з бібліотечної та видавничої справи (додаток К).

Додатки містять: інформаційні таблиці, статистичну звітність («Баланс (Звіт про фінансовий стан)» форма № 1, «Звіт про фінансові результати» форма № 2 та спеціальну звітність підприємств туристичної галузі).

тичної галузі (наприклад, для туроператорів та турагентів – форми ТУР-1, ТУР-1 (к) та ін.), а також матеріали, які через великий обсяг або форму подання не можна включити до основної частини.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Магістерська дипломна робота має бути виконана за допомогою комп'ютерної техніки з використанням текстового редактору Word for Windows відповідно до стандарту.

Максимальний обсяг роботи має дорівнювати 100–120 сторінкам.

Текст оформлюється на аркушах формату А4 (розміром 210×297 мм) через 1,5 інтервали, розмір шрифту – 14. Аркуш дипломної роботи повинен мати поля: верхнє, нижнє та лівє – 30 мм, правє – 10 мм.

Пункти (розділи) та підпункти (підрозділи) роботи повинні мати заголовки. Заголовки пунктів (розділів), підпунктів (підрозділів) та інших структурних елементів слід розташовувати посередині рядка і набирати великими літерами без крапки в кінці. Відстань між заголовком і наступним або попереднім текстом має бути не менше двох рядків. Не можна розміщувати заголовок у кінці аркуша, якщо після нього залишається тільки один рядок тексту. Переноси слів у заголовку не допускаються.

Розділи, підрозділи, пункти (підпункти) нумеруються арабськими цифрами. Номер підрозділу складається з номеру розділу та порядкового номеру підрозділу, розділених крапкою (наприклад, 1.1, 1.2 і т. д.).

Структурні елементи «Анотація», «Зміст», «Вступ», «Висновки та пропозиції», «Перелік інформаційних джерел» та «Додатки» не нумерують, а їх найменування є заголовками структурних елементів.

Вимоги щодо нумерації складових роботи. Сторінки роботи, а також розділи, підрозділи, пункти, підпункти, рисунки (малюнки), таблиці, формули слід нумерувати арабськими цифрами без знака №, додержуючись наскрізної нумерації впродовж усього тексту роботи. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці. Титульну сторінку включають до загальної нумерації сторінок роботи, але номер сторінки не проставляють.

Абзацні відступи в тексті мають дорівнювати 1,25 см.

Текст роботи ілюструють малюнками, схемами, діаграмами, фотографіями, таблицями. Вибір виду ілюстрації залежить від змісту матеріалу та поставлених завдань. Ілюстрації розміщуються безпосередньо після тексту, у якому вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації повинні бути посилання в тексті. На всі запозичені ілюстрації також мають бути посилання на зовнішні джерела. Ілюстрації нумеруються арабськими цифрами в межах розділу та називаються «Рис.», що разом із назвою ілюстрації розміщується під нею (наприклад «Рис. 1.2.1. – Схема ...») (перший рисунок другого підрозділу першого розділу).

Цифровий матеріал оформляється в таблицях. Вони мають бути уніфікованими. Таблицю слід розміщувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. Таблиці не слід розривати, але в разі виникнення необхідності перенесення таблиці на іншу сторінку, пишуть «Продовження таблиці ___». Нумерують таблиці в такій же послідовності, як і ілюстрації. Слово «Таблиця» і її номер розміщують справа над назвою таблиці. Нумерація таблиць і рисунків є наскрізною в межах розділу.

Формули та рівняння наводять безпосередньо після тексту, де вони згадуються, посередині рядка. Формули нумеруються арабськими цифрами аналогічно нумерації таблиць та ілюстрацій. Номер формули проставляється у круглих дужках з вирівнюванням по правому берегу аркуша. Пояснення символів і числових коефіцієнтів формул слід наводити безпосередньо під формулою, у тій же послідовності, у якій вони наведені у формулі. Перший рядок пояснень починають з абзацу словом «де» без двокрапки. Пояснення кожного символу необхідно починати з нового рядка. У разі посилань у тексті на формулу необхідно зазначити її номер у дужках.

Будь-які посилання на джерела як у вигляді прямої мови (цитати), так і у вільному поданні мають позначатися в кінці відповідного речення квадратними дужками, де подається номер джерела за списком використаних джерел, а через кому – сторінка; якщо сторінок декілька, їх відокремлюють дефісом (наприклад, [14, с. 186] або [29, с. 17–26]). Допускається також позначення у дужках лише номера джерела за списком використаних джерел, без зазначення сторінок.

Кожний додаток починають із нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, набраний угорі малими літерами з першої великої симетрично тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком мали-

ми літерами з першої великої друкують слово «Додаток __» і велику літеру, що позначає додаток (наприклад «Додаток А»). Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки за винятком літер Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Наприклад, додаток А, додаток Б і т. д. Один додаток позначається як додаток А. Якщо літер алфавіту не вистачає для нумерації додатків, пропонується використовувати загальноприйнятну систему: за додатком Я слідує додатки АА, АБ, АВ і т. д. Додатки розміщуються в порядку появи посилань на них у тексті.

Якщо додаток представляє собою документ, який має самостійне значення (наприклад технічне завдання з розробки автоматизованої програми обробки економічної інформації) й оформлюється згідно з вимогами до документа даного виду, то перед його копією вкладають аркуш, на якому посередині друкують «Додаток __» та його найменування. Сторінки копії документа нумерують, продовжуючи наскрізну нумерацію сторінок роботи, незважаючи на власну нумерацію сторінок документа.

Під час формування списку використаних джерел варто враховувати, що на перше місце виносяться: Конституція України, Закони України, укази Президента України, постанови Верховної Ради, постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України за абеткою. Інші джерела подаються за абеткою згідно з чинними стандартами.

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Теми, наукові керівники магістерських дипломних робіт затверджуються наказом ректора. Відповідно до теми роботи науковий керівник видає студенту завдання та календарний графік її виконання. Завдання затверджується завідувачем кафедри туристичного та готельного бізнесу.

Науковий керівник магістерської дипломної роботи:

- рекомендує студенту необхідний перелік інформаційних джерел за темою;
- допомагає в організації виконання експериментальних досліджень за темою;
- проводить систематичні консультації;
- перевіряє дотримання графіка виконання дипломної роботи.

Завершена магістерська дипломна робота, підписана студентом, подається науковому керівнику. Після схвалення роботи науковий керівник підписує її і разом із письмовим відгуком подає завідувачу кафедри. У відгуку надається характеристика виконаної роботи й рекомендація щодо її захисту.

Питання щодо допуску магістерської дипломної роботи до захисту вирішується на засіданні кафедри й оформлюється відповідним протоколом. Запис про допуск роботи до захисту зазначається на титулі.

Студент має ретельно підготуватися до захисту: ознайомитися зі змістом відгуку та рецензії; скласти тези виступу на засіданні ЕК, які будуть відображати сутність дипломної роботи, розкривати найважливіші досягнення автора та наукову новизну отриманих результатів; підготувати ілюстративні матеріали, узгодити їх з науковим керівником.

У *тезах виступу* послідовно має бути відображена наступна інформація:

- прізвище, ім'я, по батькові автора та наукового керівника, тема роботи;
- актуальність теми;
- мета та завдання дипломної роботи;
- об'єкт та предмет дослідження;
- наукова новизна отриманих результатів;
- результати теоретичних та аналітичних досліджень;
- практичні рекомендації та висновки автора.

Під час складання тез виступу особливу увагу слід приділити саме тому, що було самостійно зроблено автором, науковій новизні. Складаючи доповідь, доцільно використовувати такі фрази: «У роботі проведений аналіз...», «У результаті проведених досліджень...», «Автором було запропоновано...», «У роботі розроблено...» тощо.

Окрім доповіді, студент має підготувати ілюстративний матеріал, що надається кожному члену дипломної комісії, де мають відображатися основні результати дослідження автора, а також інформація, яку проблематично сприймати на слух (наприклад, аналітичні дані, певні розрахунки). Доцільною є презентація роботи з використанням мультимедійної техніки.

Захист магістерської дипломної роботи відбувається прилюдно на відкритому засіданні Екзаменаційної комісії (ЕК), яке проводиться в університеті.

Голова ЕК знайомить членів комісії зі змістом рецензії фахівця, відгуком керівника, що подані на дипломну роботу.

Для доповіді студенту надається до 15 хв. За цей час він має висвітлити актуальність обраної теми дослідження, основні напрями аналізу, результати дослідження, де наголошується на виявлених проблемах, недоліках, резервах, власні висновки за результатами аналізу та пропозиції щодо розв'язання проблем, усунення недоліків, залучення в господарський обіг виявлених резервів. Головна увага надається обґрунтуванню пропозицій випускника, їхній економічній ефективності та можливості впровадження у практичну діяльність підприємства.

Після закінчення доповіді й відповідей на запитання зі своїми зауваженнями та відзивами щодо дипломної роботи мають право виступити всі члени ЕК, а також усі присутні на відкритому засіданні.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Результати захисту магістерської дипломної роботи визначаються ЕК на закритому засіданні. Після цього результати захисту оголошуються студентам на відкритому засіданні. Під час оцінювання роботи береться до уваги рівень теоретичної, наукової та практичної підготовки випускників. Відповідний запис про оцінку робиться в завданні на роботу та в заліковій книжці, протоколі засідання ЕК.

Результати захисту дипломної роботи оцінюються за 4-баловою системою:

1) оцінка «Відмінно» – робота виконана на актуальну тему, у ній наведено аналіз проблеми, яка досліджується; результати власної експертної оцінки споживних властивостей товару, якості надання послуг; ступеня додержання законодавства про захист прав споживачів при їх реалізації і т. ін.; отримані результати науково обґрунтовані. Дипломник під час захисту повинен продемонструвати вміння застосовувати глибокі теоретичні знання для практичного вирішення актуальних питань, відстоювати запропоновані науково-теоретичні та практичні положення;

2) оцінка «Добре» – дипломна робота та її захист відповідає ознакам оцінки «відмінно». Виявлено широкий професійний світогляд,

уміння логічно мислити. Проте у відповідях допускаються неточності, які не змінюють суть питання;

3) оцінка «Задовільно» – дипломна робота та її захист відповідає, головним чином, тим вимогам, які пред'являються до знань основного фактичного матеріалу. Однак у відповідях недостатньо точно формулюються причинно-наслідкові зв'язки між явищами та процесами, оперування фактами відбувається на рівні запам'ятовування. Візуальне супроводження роботи недостатнє;

4) оцінка «Незадовільно» – дипломна робота та її захист не відповідають вимогам, що пред'являються, дипломник не знає більшої частини фактичного матеріалу, що становить теоретичну базу професії, не вміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між явищами та процесами, завчив матеріал без його усвідомлення.

У випадку, коли захист магістерської дипломної роботи визнано незадовільним, Екзаменаційна комісія встановлює, чи дозволяється студентові подати на повторний захист роботу за раніше затвердженою темою (оцінка «FX»), чи опрацювати нову тему, визначену та затверджену кафедрою (оцінка «F»).

Оцінювання виконання та захисту дипломної роботи здійснюється за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ЄКТС (додаток Ж). За 100-бальною шкалою 60 балів відводиться для оцінки змісту, 10 балів – за оформлення та 30 балів – за захист дипломної роботи.

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок оформлення титульної сторінки магістерської дипломної роботи

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Вищого навчального закладу
Укоопспілки «Полтавський університет
економіки і торгівлі»
08 липня 2015 року № 152-Н

Форма № П-4.04

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

Факультет харчових технологій,
готельно-ресторанного та туристичного бізнесу

Форма навчання _____
(денна, заочна, заочно-дистанційна)

Кафедра туристичного та готельного бізнесу

Допускається до захисту
Завідувач кафедри _____

(підпис, ініціали та прізвище)

«__» _____ 20__ р.

МАГІСТЕРСЬКА ДИПЛОМНА РОБОТА

На тему «_____»

зі спеціальності 242 «Туризм»

Виконавець роботи _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

(підпис, дата)

Науковий керівник _____
(науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові)

(підпис, дата)

Полтава – 20__

Додаток Б

Зразок завдання та календарного графіка виконання магістерської дипломної роботи

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Вищого навчального закладу Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»
08 липня 2015 року № 152-Н

Форма № П-4.03

Затверджую

Завідувач кафедри _____

_____ (підпис, ініціали та прізвище)

« ___ » _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ ТА КАЛЕНДАРНИЙ ГРАФІК ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

на тему « _____ »

Студентом(-кою) спеціальності 242 «Туризм»

Прізвище, ім'я, по батькові _____

Затверджена наказом ректора № _____ від _____ 20__ р.

Зміст роботи	Термін виконання	Фактичне виконання
1. Підбір і вивчення інформаційних джерел		
2. Складання і затвердження розгорнутого плану роботи		
3. Написання теоретичного розділу		
4. Збір, вивчення та обробка інформації, необхідної для виконання роботи		
5. Написання вступу та теоретико-методологічного розділу		
6. Написання аналітичного розділу		
7. Написання проектного розділу та формулювання висновків і пропозицій		
8. Формулювання висновків		
9. Оформлення тексту роботи		
10. Подання роботи науковому керівнику		
11. Доопрацювання роботи з урахуванням зауважень і пропозицій		
12. Подання роботи на кафедру		

Дата видачі завдання « ___ » _____ 20__ р.

Студент(-ка) _____

Науковий керівник _____

Результати захисту дипломної роботи

Дипломна робота оцінена на _____ (бали, оцінка за національною шкалою, оцінка за ЄКТС)

Протокол засідання ЕК № _____ від « ___ » _____ 20__ р.

Секретар ЕК _____

_____ (підпис)

_____ (ініціали та прізвище)

Додаток В

Бланк оцінювання дипломної роботи

Вищий навчальний заклад Укоопспілки «ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Оцінювання
магістерської дипломної роботи, виконаної студентом(-кою)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

зі спеціальності _____ (шифр, назва)

ступеня _____ (бакалавр, магістр)

на тему « _____ »

Критерії оцінювання	Бали
Зміст (до 60 балів)	
Оформлення та організація виконання (до 10 балів)	
Захист (до 30 балів)	
Усього балів	
Оцінка за національною шкалою	
Оцінка за шкалою ЄКТС	

Підпис членів екзаменаційної комісії: _____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)

_____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)

_____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)

_____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)

_____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)

Протокол засідання ЕК № _____ від « _____ » _____ 20__ р.

Секретар ЕК _____ (підпис) _____ (ініціали та прізвище)

Додаток Г

Структура відгуку наукового керівника на магістерську дипломну роботу

Відгук наукового керівника на магістерську дипломну роботу

студента(-ки) _____ курсу
спеціальності _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Тема роботи « _____
_____ »

Орієнтовна схема відгуку

1. Оцінка якості виконання кожного розділу магістерської дипломної роботи.
2. Характеристика наукової зрілості випускника, його працездатності, творчого потенціалу.

Науковий керівник _____
(прізвище, ім'я, по батькові, посада, науковий ступінь)

(дата)

(підпис)

Додаток Д

Структура рецензії на магістерську дипломну роботу

Рецензія

на дипломну роботу студента(-ки) ___ курсу на здобуття ступеня магістра спеціальності 242 «Туризм»

(прізвище, ім'я, по батькові)

Тема роботи «_____»

Орієнтовна схема рецензії

1. Актуальність теми.

2. Стисла характеристика кожного розділу магістерської дипломної роботи: послідовність та логічність, повнота та достовірність, наукова новизна та якість проведених досліджень, використання передового досвіду, методів дослідження, прийняття самостійних рішень, практична значимість пропозицій, обґрунтування, цілеспрямованість та практичне використання, недоліки та дискусійні питання.

3. Якість оформлення роботи, таблиць, рисунків, переліку джерел, відповідність вимогам чинних стандартів.

4. Загальна оцінка магістерської дипломної роботи (рекомендується чи не рекомендується до захисту в Екзаменаційній комісії).

Рецензент _____

(посада, назва підприємства, організації, установи)

(підпис)

(ініціали та прізвище)

«_____» _____ 20__ р.

М.П.

Додаток Е

Зразок оформлення плану магістерської дипломної роботи

Затверджую

Зав. кафедри _____
(підпис)

Погоджено

Науковий керівник _____
(підпис)

(науковий ступінь, вчене звання, ПІБ)

(науковий ступінь, вчене звання, ПІБ)

« ____ » _____ 20__ р.

« ____ » _____ 20__ р.

План

магістерської дипломної роботи студента на здобуття ступеня
магістра спеціальності 242 «Туризм»

(прізвище, ім'я, по батькові)

На тему «Організація туристично-краєзнавчого
туру Полтавською обл.»

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ПРОЕКТУ- ВАННЯ ТУРИСТИЧНО-КРАЄЗНАВЧИХ ТУРІВ

- 1.1. Соціально-економічне значення розвитку туризму в Україні
- 1.2. Особливості туристично-краєзнавчих турів
- 1.3. Методичні засади організації туристично-краєзнавчих турів

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЧИННИКІВ ОРГАНІЗАЦІЇ ПІДГОТОВКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ ТУРИСТИЧНО-КРАЄЗНАВЧОГО ТУРУ

- 2.1. Оцінка туристичних ресурсів регіону
- 2.2. Аналіз нормативно-правової бази організації та проведення туристично-краєзнавчих турів
- 2.3. Безпека та страхування туристів під час туристично-краєзнавчих турів

РОЗДІЛ 3. ПРОЕКТУВАННЯ ТУРИСТИЧНО-КРАЄЗНАВЧОГО ТУРУ ПО ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛ.

- 3.1. Обґрунтування маршруту й вибору об'єктів туру
- 3.2. Розробка та затвердження технологічної документації туру
- 3.3. Оцінка ефективності проекту туристично-краєзнавчого туру

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Студент(-ка) _____
(підпис, дата)

Затверджую

Зав. кафедри _____
(підпис)

Погоджено

Науковий керівник _____
(підпис)

(науковий ступінь, вчене звання, ПІБ)

(науковий ступінь, вчене звання, ПІБ)

« ____ » _____ 20__ р.

« ____ » _____ 20__ р.

План

магістерської дипломної роботи студента на здобуття ступеня
магістра спеціальності 242 «Туризм»

(прізвище, ім'я, по батькові)

на тему «Організація та ефективність розвитку ділового туризму в
Україні» (за матеріалами ТОВ «ТУР-ПЛЮС», м. Київ)

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ДІЛОВОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

- 1.1. Соціально-економічне значення розвитку ділового туризму в Україні
- 1.2. Стан та розвиток ринку ділового туризму в Україні
- 1.3. Показники ефективності розвитку ділового туризму

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА РИНКУ ЗБУТУ ТОВ «ТУР-ПЛЮС»

- 2.1. Характеристика господарської діяльності підприємства
- 2.2. Аналіз цінової політики підприємства
- 2.3. Аналіз ринку збуту підприємства

РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА ПРОГРАМИ ДІЛОВОГО ТУРУ В м. КИЇВ

- 3.1. Техніко-економічне обґрунтування програми ділового туру
- 3.2. Розрахунок оптимальної вартості програми ділового туру

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Студент(-ка) _____
(підпис, дата)

Додаток Ж

Шкала оцінювання результатів захисту магістерської дипломної роботи

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС*	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Дуже добре
74–81	C	Добре
64–73	D	Достатньо задовільно
60–63	E	Задовільно
35–59	FX	Незадовільно з можливістю повторного захисту
0–34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним виконанням за новою темою і захистом

* ЄКТС – Європейська кредитно-трансферна та акумулююча система.

Додаток К

Зразок оформлення списку використаних джерел

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: один автор	Михайліченко Г. І. Інноваційний розвиток туризму : монографія / Г. І. Михайліченко. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. – 608 с.
два автори	Лукашевич М. П. Соціологія туризму : курс лекцій / М. П. Лукашевич, Ф. Ф. Шандер. – Ужгород, 2008. – 340 с.
три автори	Абабков Ю. Н. Маркетинг в туризмі : учебник / Ю. Н. Абабков, М. Ю. Абабкова, И. Г. Филиппова. – Москва : ИНФРА-М, 2011. – 214 с.
чотири автори	Історія екскурсійної діяльності в Україні : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. К. Федорченко, О. М. Костюкова, Т. А. Дьорова, М. М. Олексійко. – Київ : Кондор, 2004. – 166 с.
П'ять і більше авторів	Психологія менеджмента / [П. К. Власов, А. В. Липницький, И. М. Луцихина и др.] ; под ред. Г. С. Никифорова. – 3-е изд. – Харьков : Гуманитар. центр, 2007. – 510 с.
Без автора	Інноваційні технології в готельно-ресторанному господарстві [Електронний ресурс] : зб. наук. статей магістрів за результатами наукових досліджень 2014–2015 навчального року. – Полтава : ПУЕТ, 2015. – Спосіб доступу: локальна мережа ПУЕТ.
Багатотомне видання	Політична економія : навч. посіб. : у 3 ч. / Н. П. Мацелюх, І. А. Максименко, Т. В. Рябокінь [та ін.]. – Київ : Центр учб. л-ри, 2014.
Том із багатотомного видання	Політична економія : навч. посіб. : у 3 ч. / Н. П. Мацелюх, І. А. Максименко, Т. В. Рябокінь [та ін.]. – Київ : ЦУЛ, 2014. – Ч. I : Загальні засади економічного розвитку. – 168 с.
Матеріали конференцій, з'їздів	Особливості ціноутворення на підприємствах туристичної індустрії та готельного бізнесу в Україні / Ю. В. Карпенко // Актуальні проблеми та перспективи розвитку економіки України : матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції (м. Луцьк, 19–20 травня 2011 р.). – Луцьк : ВІЕМ, 2011. – С. 367–369.
Словники	Краус Н. М. Українсько-англійський термінологічний словник з економічної теорії / Н. М. Краус, К. М. Краус. – Київ : Центр учбової літератури, 2015. – 328 с.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Атласи	Західні і південні слов'яни у VII – на початку XXI ст.: історичний атлас : навч. посіб. / Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького ; уклад. О. В. Сухушина. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2009. – 31 с. : карти.
Законодавчі та нормативні документи	1. Про туризм : Закон України від 15.09.95 р. № 325/95 // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 31. – С. 241. 2. Про стандартизацію та сертифікацію : Декрет Кабінету Міністрів України від 10.05.1993 р. № 46-93 // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 27. – С. 289.
Стандарти	Система управління якістю. Вимоги. (ISO 9001–2000, IDT) – на заміну ДСТУ ISO 9001–95, ДСТУ ISO 9002–95, ДСТУ ISO 9003–95: Чинний від 01.10. 2001. – Київ, 2001. – 44 с.
Каталоги	Межгосударственные стандарты: каталог : в 6 т. / [сост. Ковалева И. В., Павлюкова В. А. ; ред. Иванов В. Л.]. – Львов : НТЦ «Леонорм-стандарт», 2006. – (Серия «Нормативная база предприятия»). Т. 5. – 2007. – 264 с. Т. 6. – 2007. – 277 с.
Бібліографічні покажчики	Економіка та управління: принципи, проблеми, перспективи розвитку [Текст]: бібліогр. покажч. літератури / уклад. І. О. Науменко, О. В. Нестеренко, Н. Є. Шляхова. – Полтава : ПУЕТ, 2014. – Вип. 5. – 148 с.
Дисертації	Мельник Н. В. Стратегічне планування маркетингової діяльності суб'єктів господарювання туристичної галузі України : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.03 – економіка та управління національним господарством / Н. В. Мельник. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – 238 с.
Автореферати дисертацій	Данильчук В. Ф. Методологічні основи формування і розвитку туристичної діяльності на промисловій території: автореф. дис. ... д-ра екон. наук / В. Ф. Данильчук. – Донецьк, 2009. – 36 с.
Частина книги, періодичного, продовжуваного видання	Формування собівартості готельних послуг : галузеві особливості та чинники впливу / Ю. В. Карпенко // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки». – 2012. – № 1 (52). – С. 189–193.
Електронні ресурси	Zagornaya T. O. Analytical and mathematical instruments of the competitive dynamic diagnostics in the retail dealing [Електронний ресурс] / Т. О. Zagornaya // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2014. – № 4. – Р. 20–29. – Режим доступу: http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/sites/default/files/mmi2014_4_20_29.pdf . – Назва з екрана.

Навчально-методичне видання

СКЛЯР Георгій Павлович
КАРПЕНКО Юрій Вікторович

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Головний редактор *М. П. Гречук*
Редагування *В. Л. Яременко*
Комп'ютерне верстання *О. С. Корніліч*

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 1,6.
Тираж 11 пр. Зам. № 005/673.

Видавець і виготовлювач
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»,
к. 115, вул. Ковалю, 3, м. Полтава, 36014; (0532) 50-24-81

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 3827 від 08.07.2010 р.